

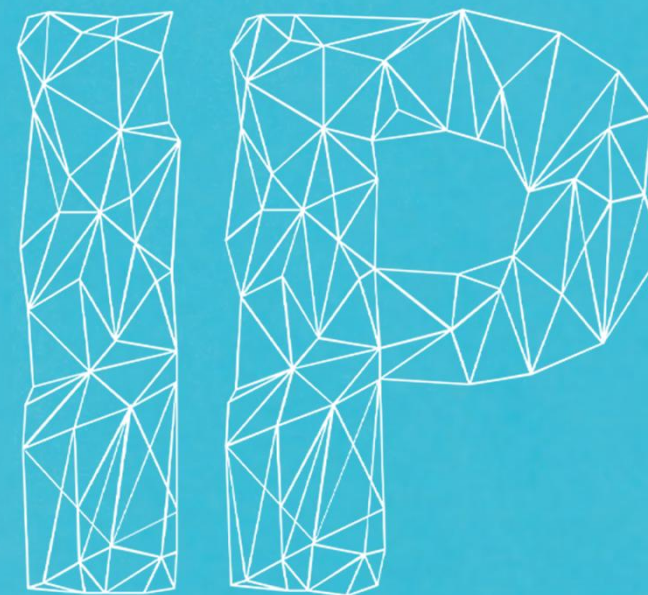

Projekt „Opracowanie II aktualizacji planów gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy wraz z dokumentami planistycznymi stanowiącymi podstawę do ich opracowania”, Nr Projektu: POIS.02.01.00-00-0016/16

WEBINAR

**W RAMACH KONSULTACJI SPOŁECZNYCH
PROJEKTU PRZEGLĄDU ISTOTNYCH PROBLEMÓW GOSPODARKI
WODNEJ**

(UMOWA KZGW/KZP/2019/097)

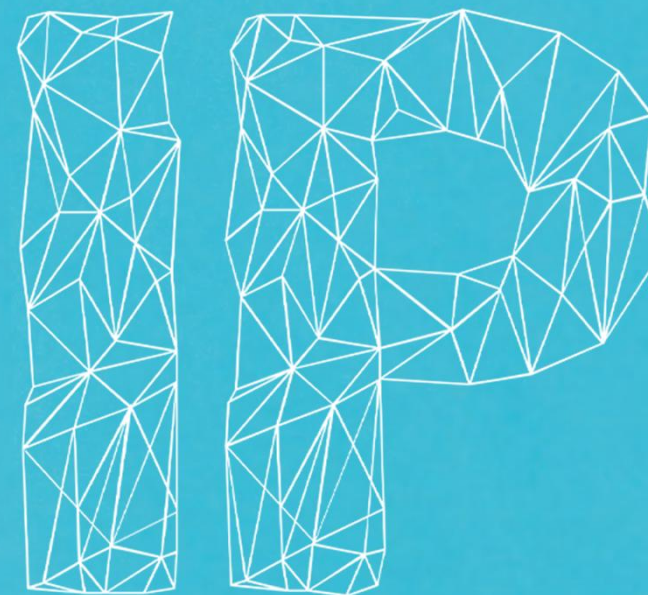
Warszawa, 10-06-2020 r.

OMÓWIENIE PROWADZONEGO PROCESU KONSULTACJI SPOŁECZNYCH WRAZ Z WNIOSKAMI Z PRZEPROWADZONEJ ANKIETYZACJI KLUCZOWYCH PODMIOTÓW ODPOWIEDZIALNYCH ZA NADZÓR NAD FUNKCJONOWANIEM POSZCZEGÓLNYCH OBSZARÓW GOSPODAROWANIA WODAMI

dr Marcin Pchalek – CDM Smith Sp. z o.o.

Warszawa, 10-06-2020 r.

Projekt „Opracowanie II aktualizacji planów gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy wraz z dokumentami planistycznymi stanowiącymi podstawę do ich opracowania”, Nr Projektu: POIS.02.01.00-00-0016/16

KONSULTACJE SPOŁECZNE PROJEKTU PRZEGLĄDU ISTOTNYCH PROBLEMÓW GOSPODARKI WODNEJ

Projekt przeglądu istotnych problemów gospodarki wodnej stanowi przedmiot 6-miesięcznych konsultacji społecznych, trwających

od 18.12.2019r. do 18.06.2020 r.

Projekt „Opracowanie II aktualizacji planów gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy wraz z dokumentami planistycznymi stanowiącymi podstawę do ich opracowania”, Nr Projektu: POIS.02.01.00-00-0016/16

KONSULTACJE SPOŁECZNE PROJEKTU PRZEGLĄDU ISTOTNYCH PROBLEMÓW GOSPODARKI WODNEJ

W ramach konsultacji prowadzone są następujące działania:

- ✓ upublicznienie projektu dokumentu wraz z załącznikami
<https://www.wody.gov.pl/aktualnosci/880-ruszyly-konsultacje-spoeczne-projektu-przeglądu-istotnych-problemow-gospodarki-wodnej>

- ✓ ogólnopolskie spotkanie konsultacyjne – 10.06.2020 r.

Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie

O Wodach Polskich Aktualności Nasze działania Zamówienia publiczne Mała retencja Kontakt

Wody Polskie / Aktualności / Ruszyły konsultacje społeczne projektu przeglądu istotnych problemów gospodarki wodnej

Ruszyły konsultacje społeczne projektu przeglądu istotnych problemów gospodarki wodnej

Utworzono: 10 stycznia 2020

Wody Polskie pracują nad drugą aktualizacją planów gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy. Dobry stan środowiska wodnego można osiągnąć, jeśli właściwie rozpozna się przyczyny jego degradacji. Taką szansę stwarzają konsultacje społeczne projektu przeglądu istotnych problemów gospodarki wodnej, które właśnie ruszyły.

Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie przygotowało projekt przeglądu istotnych problemów gospodarki wodnej, który następnie Minister właściwy do spraw gospodarki wodnej kieruje do konsultacji społecznych zgodnie z art. 319 ust. 4 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. - Prawo wodne (Dz.U. z 2018 r. poz. 2268 z późn. zm.).

Zgodnie z Ramową Dyrektywą Wodną konieczne jest zapewnienie udziału społeczeństwa na etapie tworzenia dokumentów planistycznych. To daje szansę każdemu z nas na włączenie się w podejmowanie decyzji o wodzie. Warto to zrobić.

Termin „istotne problemy gospodarki wodnej” (w skrócie: IP) używamy na określenie najważniejszych problemów, będących skutkami działania człowieka w przyrodzie, które to problemy utrudniają osiągnięcie „dobrego stanu wód”, czyli stanu możliwie jak najbardziej zbliżonego do naturalnego. Przegląd IP ma na celu zidentyfikowanie i sklasyfikowanie zarówno najważniejszych problemów gospodarki wodnej utrudniających utrzymanie lub osiągnięcie celów środowiskowych, jak również czynników

POLECANE ARTYKUŁY

Zwolnienie z opłat za korzystanie ze śródlądowych dróg wodnych

NASZE JEDNOSTKI

Wody Polskie
Ta mapa została utworz

Ministerstwo Gospodarki Wodnej

Fundusze Europejskie Infrastruktura i Środowisko Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie Unia Europejska Fundusz Spójności

aPGW

O projekcie Cykle Aktualności Pytania i odpowiedzi Newsletter Media Formularz IP Kontakt

Webinar dot. Projektu przeglądu problemów gospodarki wodnej
10 czerwca 2020 r.

Projekt „Opracowanie II aktualizacji planów gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy wraz z dokumentami planistycznymi stanowiącymi podstawę do ich opracowania”, Nr Projektu: POIS.02.01.00-00-0016/16

KONSULTACJE SPOŁECZNE PROJEKTU PRZEGLĄDU ISTOTNYCH PROBLEMÓW GOSPODARKI WODNEJ

W ramach konsultacji prowadzone są następujące działania (cd.):

- ✓ udostępnienie formularza do zgłaszania uwag do Projektu przeglądu istotnych problemów w gospodarce wodnej (IP)
<https://apgw.gov.pl/pl/formularz-ip>
- ✓ przeprowadzenie badania ankietowego kluczowych podmiotów odpowiedzialnych za nadzór nad funkcjonowaniem poszczególnych obszarów gospodarowania wodami. Ankietyzacja stanowiła element wspierający hierarchizację zdefiniowanych w Przeglądzie IP.

Logo aPGW

O projekcie   Cykle   Aktualności   Pytania i odpowiedzi   Newsletter   Media   Formularz IP   Kontakt

Formularz do zgłaszania uwag do projektu przeglądu istotnych problemów w gospodarce wodnej (IP)

Konsultacje społeczne przeglądu istotnych problemów gospodarki wodnej

Istotne Problemy

Ramowa Dyrektywa Wodna stanowi podstawę systemu ochrony wód powierzchniowych i podziemnych w Unii Europejskiej. Kraje członkowskie na jej mocy zobligowane są do opracowania i aktualizacji (co 6 lat) planów gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy (PGW). Plany te mają na celu dążenie do osiągnięcia lub utrzymania dobrego stanu wód i ekosystemów od nich zależnych, poprawy stanu zasobów wodnych, poprawy możliwości korzystania z wód, zmniejszenia presji antropogenicznych i ich wpływu na stan wód, poprawy ochrony przeciwpowodziowej.

Obecnie trwają prace nad opracowaniem II aktualizacji PGW. Wykonanie przeglądu istotnych problemów gospodarki wodnej na obszarze dorzeczy wraz z przeprowadzeniem konsultacji społecznych stanowi wypełnienie wymagań przepisów obowiązującego prawa, tj. art. 14 dyrektywy 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z 23.10.2000 r. ustanawiającej ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej (Dz. Urz. UE L 327, s. 1) oraz art. 319 ust. 4 ustawy z 20.07.2017 r. – Prawo wodne (Dz. U. z 2018 r. poz. 2268, ze zm.).

Projekt przeglądu istotnych problemów gospodarki wodnej stanowi przedmiot 6-miesięcznych konsultacji społecznych, w ramach których m.in. udostępni się w wersji elektronicznej formularz umożliwiający zgłoszenie uwag.

BADANIE ANKIETOWE

Kluczowe podmioty zaproszone do udziału w badaniu ankietowym:

1. Lasy Państwowe (Generalna Dyrekcja Lasów Państwowych, RDLP)
2. NGO (wybrane)
3. Polski Związek Wędkarski (okręgi)
4. Wojewódzkie stowarzyszenia wodociągowe
5. Przedsiębiorstwa wodno-kanalizacyjne
6. Urzędy Morskie
7. Regionalne Zarządy Gospodarki Wodnej
8. Zarządy Zlewni
9. Urzędy Marszałkowskie
10. Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (oddziały regionalne)
11. Instytucje, przedsiębiorstwa, których działalność związana jest z rybactwem
12. Elektrownie i ciepłownie
13. WIOŚ

Do wzięcia udziału w ankietyzacji zostało zaproszonych łącznie 770 podmiotów, z czego odpowiedź uzyskano od 21% instytucji.

Pytania dla podmiotów przygotowano mając na uwadze obszar ich działań oraz zasoby informacji jakie są w ich posiadaniu, przydatne z punktu widzenia Przeglądu.

Do wzięcia udziału w ankietyzacji zostało zaproszonych łącznie 770 podmiotów, z czego odpowiedź uzyskano od 21% instytucji.

Pytania dla podmiotów przygotowano mając na uwadze obszar ich działań oraz zasoby informacji jakie są w ich posiadaniu, przydatne z punktu widzenia Przeglądu.

		Liczba podmiotów	Liczba uzyskanych odpowiedzi	Udział procentowy
Grupa 1	GDLP, RDLP*	18	15*	83 %*
Grupa 2	NGO (wybrane)	13	1	8 %
Grupa 3	PZW (okręgi)	44	6	14 %
Grupa 4	Wojewódzkie stowarzyszenia wodociągowe	5	0	0 %
Grupa 5	Przedsiębiorstwa wodno-kanalizacyjne	445	55	12 %
Grupa 6	Urzędy Morskie	3	0	0 %
Grupa 7	RZGW	11	8	73 %
Grupa 8	Zarządy Zlewni	50	26	52 %
Grupa 9	Urzędy Marszałkowskie	16	1	6 %
Grupa 10	ARiMR (w tym oddziały regionalne)	17	1	6 %
Grupa 11	Instytucje, przedsiębiorstwa, których działalność związana jest z rybactwem	4	0	0 %
Grupa 12	Elektrownie i ciepłownie	127	42	33 %
Grupa 13	GIOŚ i WIOŚ	17	9	53 %
	SUMA	770	164**	21 %

* Do badania ankietowego zostały zaproszone instytucje na poziomie co najmniej regionalnym. Regionalne Dyrekcje Lasów Państwowych zaangażowały we własnym zakresie także nadleśnictwa, które przystąpiły bardzo licznie do badania. Faktyczna ilość otrzymanych ankiet w tej grupie wyniosła więc w sumie 195. Nadleśnictwa te przyporządkowano do odpowiadających im 15 RDLP.

** Liczba uzyskanych ankiet od podmiotów z uwzględnieniem dodatkowych ankiet od nadleśnictw, z których informacje zostały uwzględnione w dalszej części podsumowania, wyniosła 344.

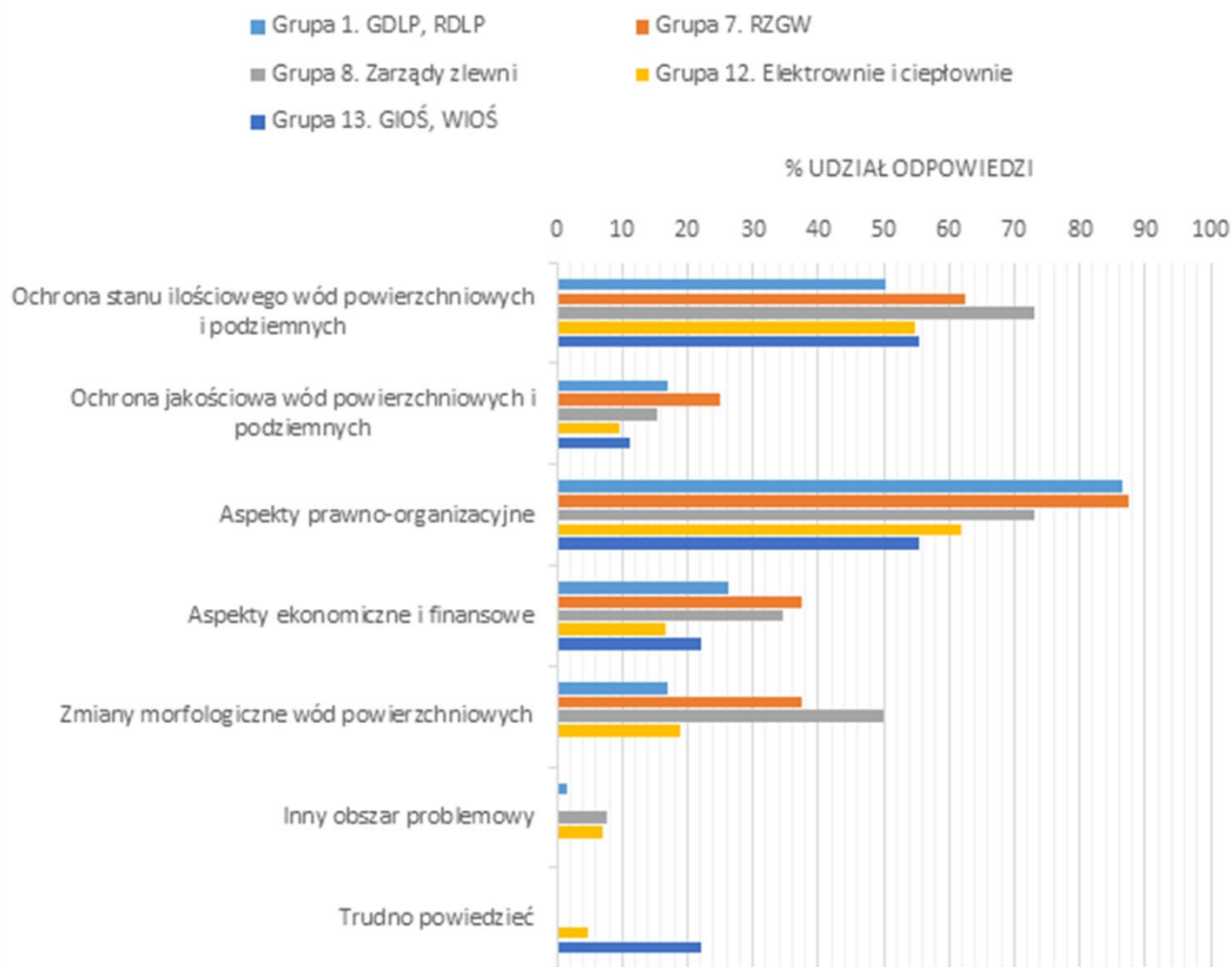

Projekt „Opracowanie II aktualizacji planów gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy wraz z dokumentami planistycznymi stanowiącymi podstawę do ich opracowania”, Nr Projektu: POIS.02.01.00-00-0016/16

Struktura istotności poszczególnych obszarów problemowych gospodarki wodnej w najliczniejszych grupach ankietowanych podmiotów

Które problemy związane z gospodarką wodną powinny, w opinii Instytucji, zostać uznane za najważniejsze?

Szczegółowa struktura odpowiedzi w grupach podmiotów, w których zwrot ankiet był powyżej 30%.

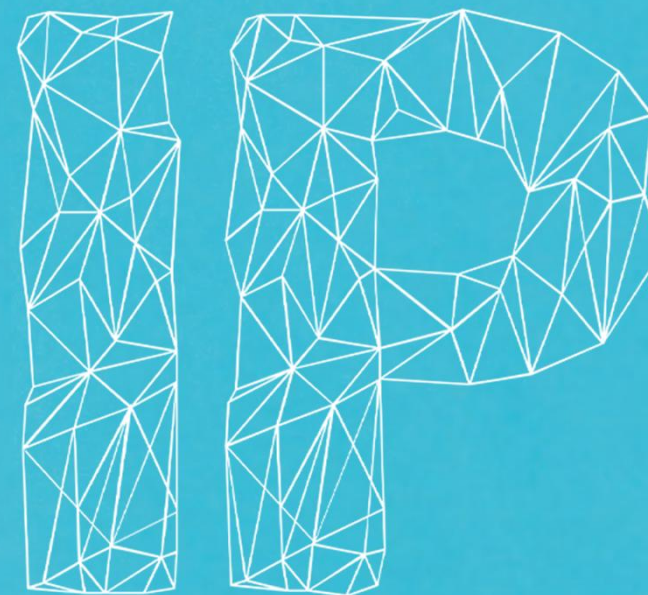
Należy podkreślić, że pytanie dot. Tego zagadnienia zakładało możliwość wyboru jednocześnie wielu odpowiedzi przez respondenta, dlatego udział procentowy wyliczono na podstawie liczby zaznaczeń wskazanej odpowiedzi w stosunku do liczby ankiet otrzymanych zwrotnie w danej grupie podmiotów.

Projekt „Opracowanie II aktualizacji planów gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy wraz z dokumentami planistycznymi stanowiącymi podstawę do ich opracowania”, Nr Projektu: POIS.02.01.00-00-0016/16

OCHRONA STANU ILOŚCIOWEGO WÓD POWIERZCHNIOWYCH I PODZIEMNYCH

dr Sylwia Horska-Schwarz – CDM Smith Sp. z o.o.

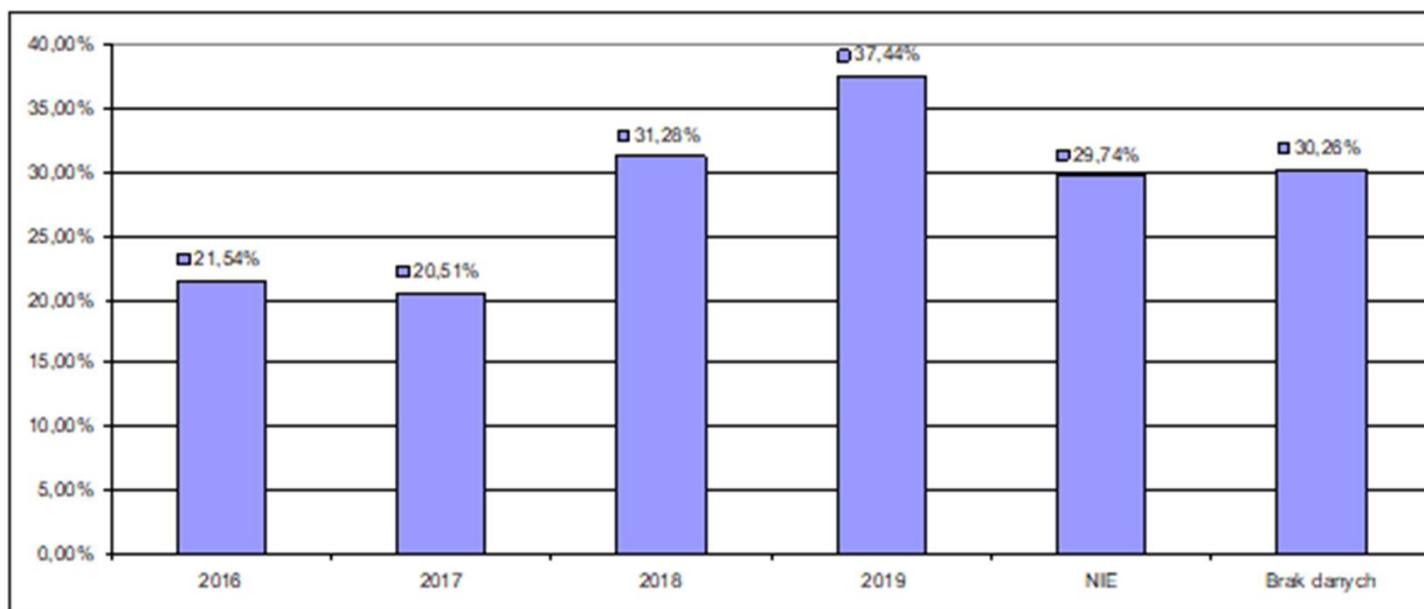

Projekt „Opracowanie II aktualizacji planów gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy wraz z dokumentami planistycznymi stanowiącymi podstawę do ich opracowania”, Nr Projektu: POIS.02.01.00-00-0016/16

BRAK LUB ZANIK PRZEPŁYWU W CIEKACH

- **RDLP**, jako istotny problem wskazano wzrost liczby sytuacji braku lub zaniku przepływu w ciekach (JCWP).
- Poniższy wykres wskazuje % ankietowanych wskazujących brak lub zanik przepływu w ciekach w danym roku

BRAK LUB ZANIK PRZEPŁYWU

RDLP

- Problem zaniku przepływu stwierdzono zarówno w zlewniach górskich i podgórskich, jak i nizinnych. Dodatkowym problemem jest fakt, że w obrębie niektórych z wymienionych przez ankietowanych cieków, znajdują się ujęcia wody przeznaczonej do spożycia zaopatrujące miejscowości o funkcji turystycznej, w obrębie których sezonowo rośnie zapotrzebowanie na wodę oraz trawa intensywna rozbudowa infrastruktury turystycznej, budowa apartamentowców, hoteli, pobór wód na naśnieżnie stoków (Sudety, Przedgórze Sudeckie).

SUSZA

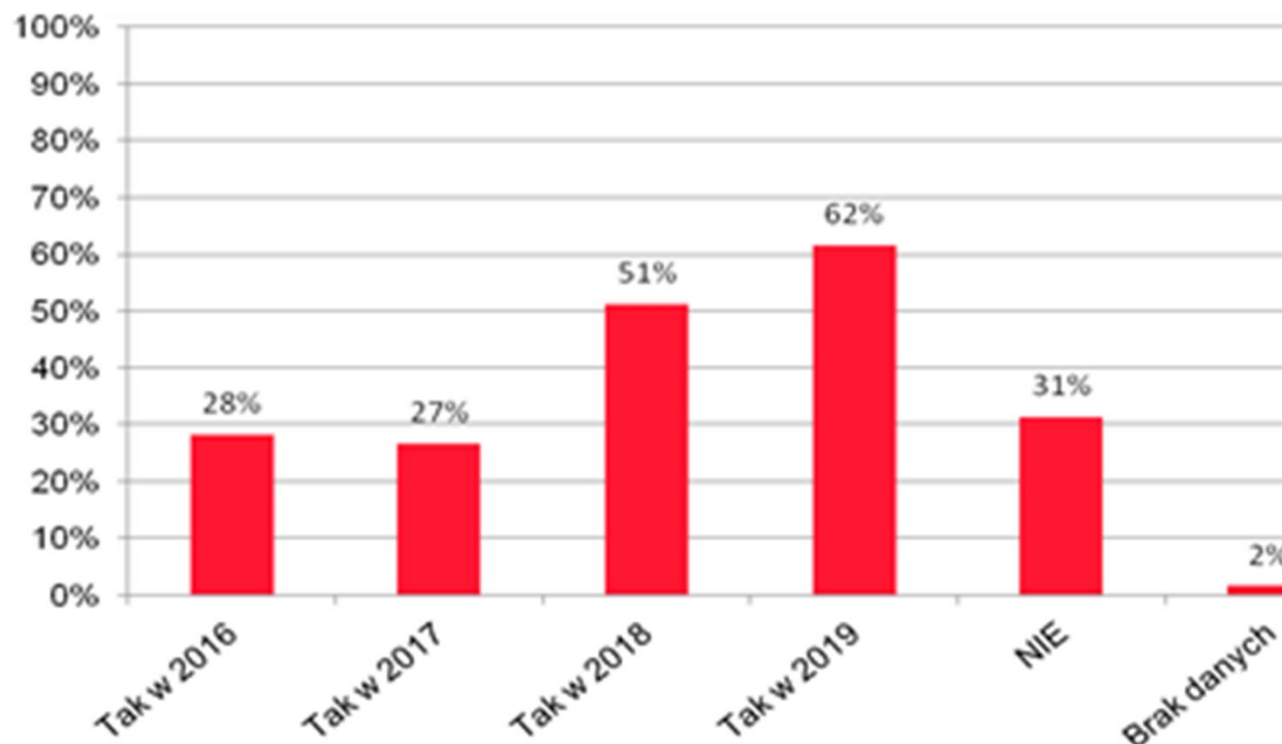
RDLP

- Susza występująca na obszarach leśnych powoduje zdaniem badanych zagrożenie pożarowe oraz przyczynia się do osłabienia kondycji zdrowotnej drzewostanów. Konsekwencją jest przesuszenie siedlisk i wzrost podatności na szkodniki. Wskazuje się na proces degradacji drzewostanów (61,54%) i obumierania drzew w zbiorowiskach leśnych, którego przyczyną jest obniżenie poziomu wód gruntowych (57,95% ankietowanych wskazuje na zanik zbiorników wodnych), brak opadów oraz zbyt szybki spływ wody przez systemy rowów melioracyjnych. Zła sytuacja zdaniem ankietowanych pogłębiona jest niewystarczającą naturalną retencją. Jako działania zaradcze, wskazuje się na potrzebę odtworzenia naturalnych ekosystemów, odtwarzanie zastawek na rowach, renaturyzacje cieków (utrzymanie naturalnego stanu).

Degradacja drzewostanu w wyniku suszy na terenie administrowanym przez RDLP w latach 2016-2019

Ważna zdaniem ankietowanych jest w przypadku zmian klimatu i suszy, ochrona ekosystemów związanych z siedliskami hydrogenicznymi ze szczególnym uwzględnieniem hamowania odpływu wód z melioracji wodnych. W 2019 roku 31 % ankietowanych realizowało działania prowadzone w ramach programu małej retencji nizinnej i górskiej.

Projekt „Opracowanie II aktualizacji planów gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy wraz z dokumentami planistycznymi stanowiącymi podstawę do ich opracowania”, Nr Projektu: POIS.02.01.00-00-0016/16

- **Organizacje pozarządowe – NGO, w grupie** wskazano na wzrost zagrożenia suszą oraz potencjalny negatywny wpływ tego zjawiska na obszary Natura 2000 (Dolina Noteci, Nadnoteckie Łęgi), w tym na warunki hydromorfologiczne w rzekach.

Projekt „Opracowanie II aktualizacji planów gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy wraz z dokumentami planistycznymi stanowiącymi podstawę do ich opracowania”, Nr Projektu: POIS.02.01.00-00-0016/16

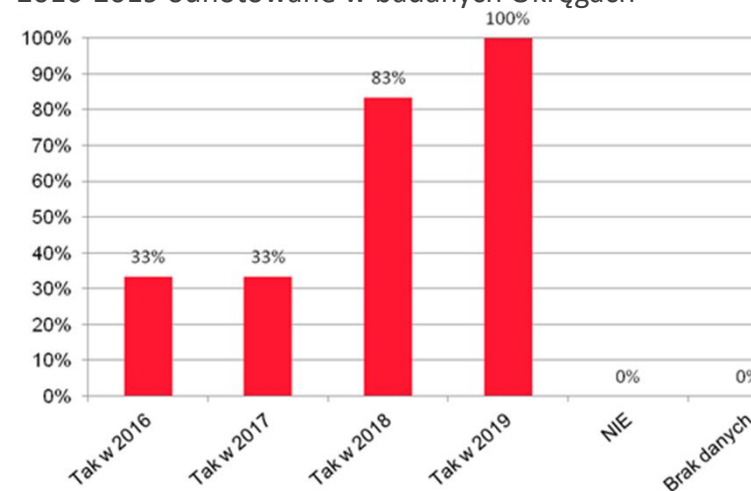
100% ankietowanych PZW jako istotny problem wskazało **ochronę stanu ilościowego wód powierzchniowych i podziemnych.**

- pogłębiający się od 2016 r. problem z obniżeniem poziomu wody w ciekach
- w 2019 r. u 100 % badanych odnotowano sytuacje braku przepływu w ciekach, u 83 % badanych wskazało na zagrożenie dla przepływu nienaruszalnego, całkowity zanik przepływu wskazało 50% ankietowanych.

Ponad 30 % badanych wskazało jako przyczyny pogorszenia stanu ilościowego poza suszą, pobory wód, a aż 50 % zrzuty wód stanowiące zagrożenie dla przepływu nienaruszalnego, powodujące straty w siedliskach ryb.

Ponad 30 % respondentów potwierdziło, że w latach 2016-2019 w ramach działań Okręgu podjęte zostały kroki prawne lub zaangażowano się w spór/złożono wnioski w sprawie konfliktów/szkód związanych z gospodarowaniem wodami.

Problemy z brakiem przepływu wód w korycie w latach 2016-2019 odnotowane w badanych Okręgach

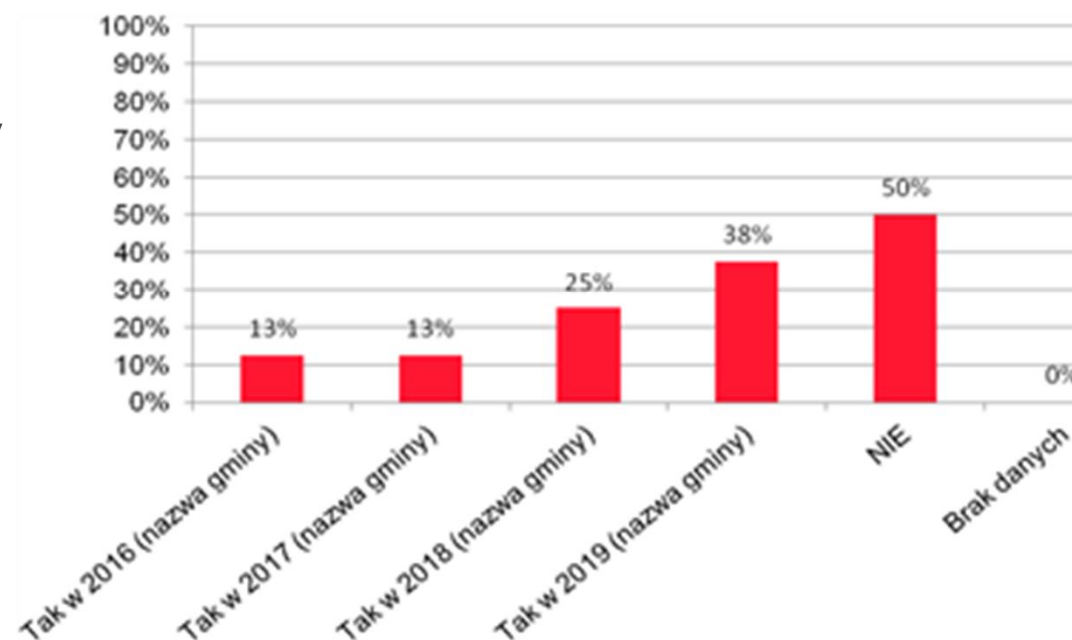
Przedsiębiorstwa wodno-kanalizacyjne, zarządy zlewni.

- Ponad 76 % badanych wskazało jako istotny problem ochronę stanu ilościowego wód powierzchniowych i podziemnych.
- Ponad 94 % ankietowanych zwraca uwagę na problemy zmian klimatu i wzrost opadów o charakterze nawalnym, a co za tym idzie problemy z odprowadzeniem wód opadowych podczas nawalnych opadów, i przeciążenia sieci kanalizacyjnej. Niska retencyjność zlewni i szybkie odprowadzanie wody opadowej z terenów zabudowanych do cieków wzmacnia negatywne skutki suszy.

- **RZGW**
37 % ankietyowanych wskazało, że w 2019 roku na terenie administrowanym przez RZGW w latach 2016-2019 wystąpiły konflikty związane z nadmiernym poborem wód powierzchniowych na cele rolnicze.

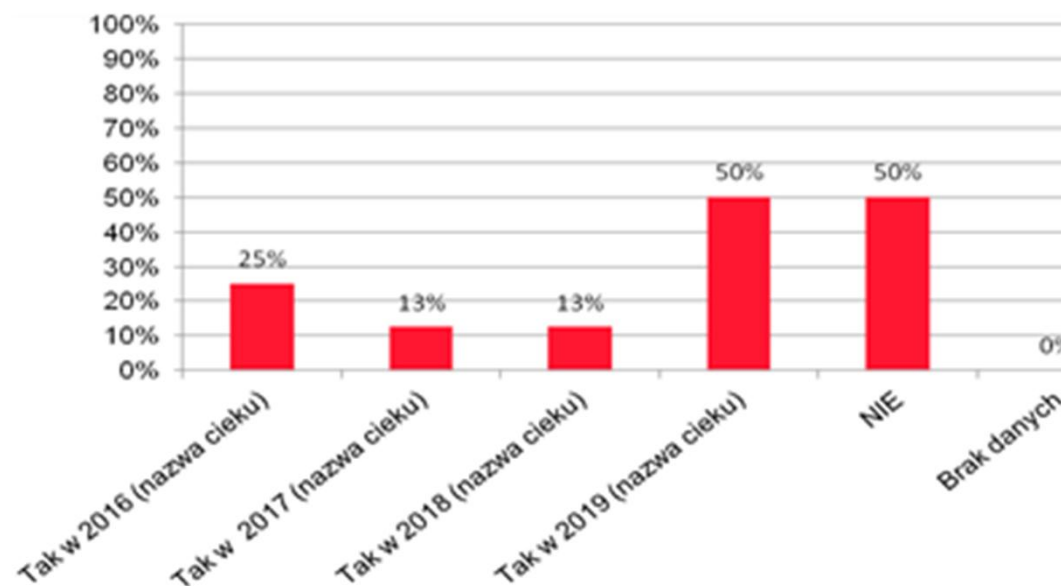
Konflikty związane z nadmiernym poborem wód powierzchniowych na cele rolnicze

- **RZGW**
50 % badanych wskazała, że w latach 2016-2019 wystąpił okresowy zanik przepływu na ciekach głównych. Jako problem istotny 87 % badanych wskazało ochronę stanu ilościowego wód powierzchniowych i podziemnych. Brak wody w ujęciach wskazało 37 % respondentów.

Okresowy zanik przepływu na ciekach głównych w latach 2016-2019 stwierdzony na terenie administrowanym przez RZGW

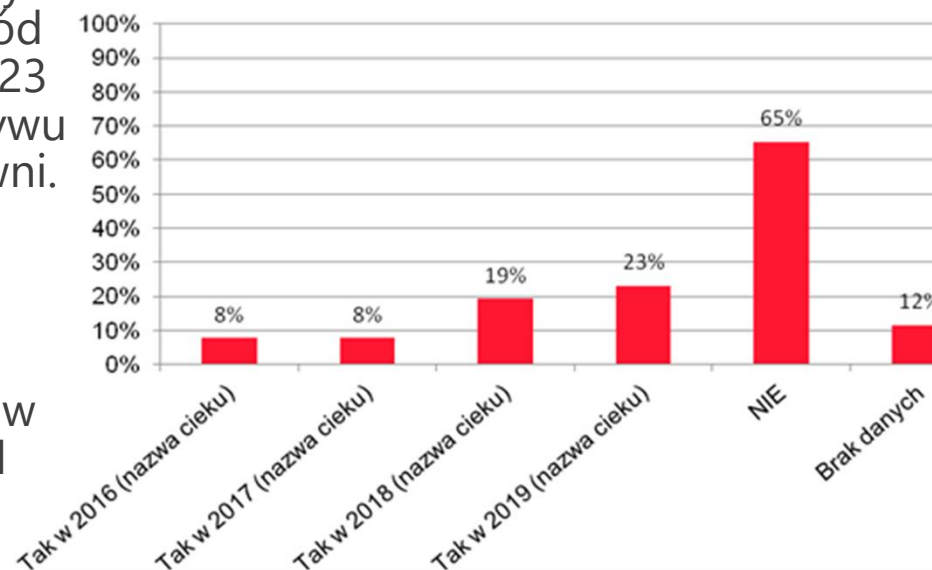

- **ARiMR.** W okresie 2016-2019 grupa respondentów wskazuje na istotne szkody w uprawach rolnych spowodowane między innymi przez suszę, huragan, grad, deszcz nawalny, przymrozki wiosenne lub powódź.
- Do dnia 31 grudnia 2019 r. w ramach podziałania 5.2 PROW 2014-2020 ARiMR udzieliła wsparcia na inwestycje związane z przywracaniem potencjału produkcji rolnej w 160 gospodarstwach zniszczonych w wyniku suszy.
- Respondenci wskazują na znaczne straty poniesione w wyniku powstałych szkód w uprawach rolnych w 2018 r. w wyniku suszy lub powodzi, w tym strat w hodowli ryb słodkowodnych.

- **Zarządy zlewni.** 73 % respondentów, jako istotny problem wskazało ochronę stanu ilościowego wód powierzchniowych i podziemnych. W 2019 roku 23 % badanych wskazuje na okresowy zanik przepływu na ciekach administrowanych przez Zarządy zlewni. Dodatkowo w 2019 roku, 15 % badanych potwierdza że wystąpiły konflikty związane z nadmiernym poborem wód powierzchniowych na cele rolnicze. 23 % respondentów wskazuje jako przyczyny konfliktów zrzut wód ze zbiorników/ zrzutem ścieków/ wód pokopalnianych do cieków.

Okresowy zanik przepływu na ciekach głównych (w latach 2016-2019), w tym 15,38% badanych (2019 rok) wskazuje, że problem dotyczy ujęć wodnych.

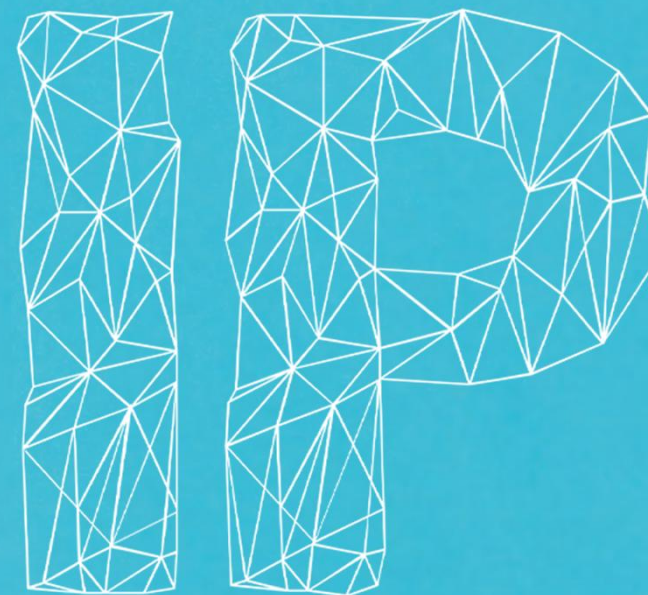

Projekt „Opracowanie II aktualizacji planów gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy wraz z dokumentami planistycznymi stanowiącymi podstawę do ich opracowania”, Nr Projektu: POIS.02.01.00-00-0016/16

OCHRONA JAKOŚCIOWA WÓD POWIERZCHNIOWYCH I PODZIEMNYCH

dr inż. Daniel Gebler – CDM Smith Sp. z o.o.

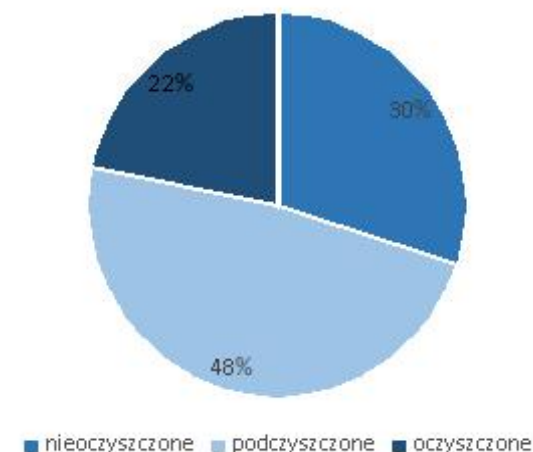

Projekt „Opracowanie II aktualizacji planów gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy wraz z dokumentami planistycznymi stanowiącymi podstawę do ich opracowania”, Nr Projektu: POIS.02.01.00-00-0016/16

ODPROWADZANIE DO ŚRODOWISKA WÓD OPADOWYCH I ROZTOPOWYCH

- W większości przypadków wody opadowe i roztopowe są odprowadzone do środowiska po procesie podczyszczania za pomocą separatorów oraz osadników.
- 30% ankietowanych podmiotów wskazało, że większość wód, jest odprowadzona nieoczyszczona.
- Około 20% podmiotów wskazało, że większość wód jest ujmowana w systemy kanalizacji ogólnospławnej i jest następnie oczyszczana.
- W ankietach nie wskazano innych metod oczyszczania wód opadowych i roztopowych w postaci stawów sedymentacyjnych oraz oczyszczalni hydrofitowych, co świadczy o ich niewielkim wykorzystaniu.

Odprowadzanie do środowiska wód opadowych i roztopowych

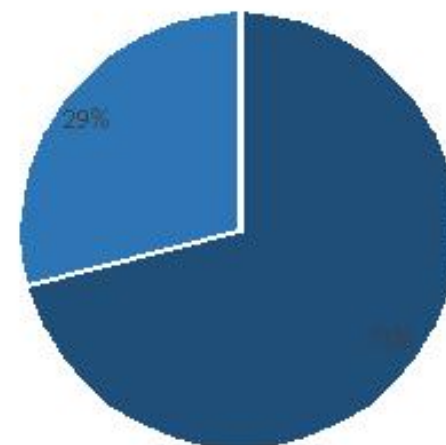

PRZECIĄŻENIE SIECI KANALIZACYJNYCH

- Aż 70% ankietowanych przedsiębiorstw wodno-kanalizacyjnych wskazało na występowanie przeciążeń sieci spowodowanych właśnie intensywnym odprowadzaniem wód opadowych.
- W ankietach zwróconych przez RZGW i Zarządy Zlewni wskazywane są także możliwe problemy z przeciążeniem sieci kanalizacyjnej spowodowanej dużą liczbą turystów.

Czy występują problemy z przeciążeniem sieci kanalizacyjnej

■ tak ■ nie ■ trudno powiedzieć

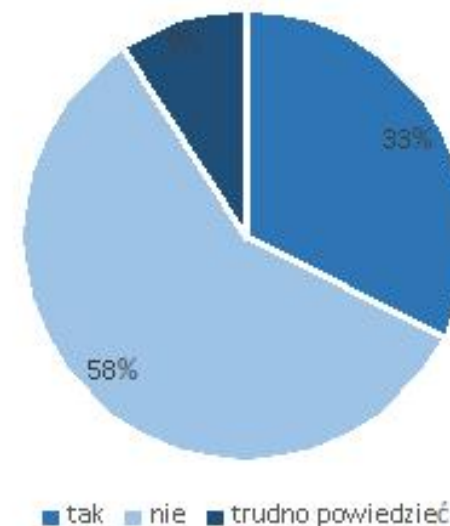
PROBLEMY Z EKSPLOATACJĄ PRZYDOMOWYCH OCZYSZCZALNI ŚCIEKÓW

Ok. 1/3 ankietowanych podmiotów (ankiety z grupy RZGW, Zarządów Zlewni oraz WIOS) wskazywało na problemy z ich eksploatacją na administrowanym terenie.

Przyczyny:

- niska skuteczność oczyszczalni oraz zbyt duża ich koncentracją na danym terenie
- brak lub niewystarczający stopień kontroli nad jakością oczyszczania oraz ich niewłaściwym usytuowaniem (na gruntach nieprzepuszczalnych)
- brak przestrzegania pozwoleń wodnoprawnych.

Czy występują problemy z eksploatacją przydomowych oczyszczalni ścieków

PROBLEMY Z GOSPODARSTWAMI POSIADAJĄCYMI WŁASNE ZBIORNIKI BEZODPŁYWOWE

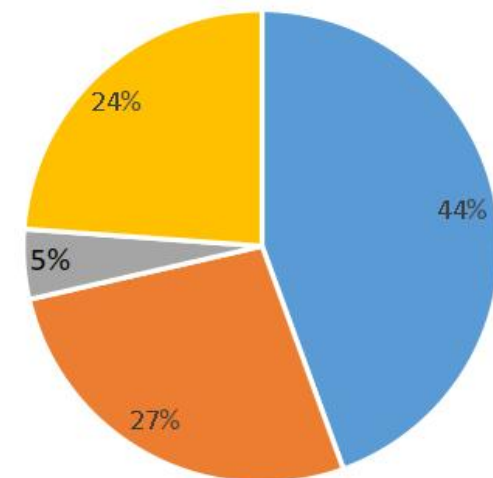
- Wskazano na powszechny problem związanym z odprowadzaniem z tych zbiorników ścieków nieoczyszczonych.
- 1/3 ankietowanych podmiotów stwierdziła, że taki problem na obszarze ich działalności nie występuje.
- 20% podmiotów wskazało, że ten problem istnieje,
- Największa grupa, niemal 50% podmiotów nie posiadała danych na ten temat.
- Może to wskazywać na niewystarczające rozpoznanie sytuacji w tym zakresie, a co za tym idzie, nie wyklucza występowania tego typu problemów, co biorąc pod uwagę dane literaturowe jest prawdopodobne.

ZAGOSPODAROWANIE OSADÓW ŚCIEKOWYCH

W kwestii osadów ściekowych pochodzących z oczyszczalni ścieków uwidacznia się najpowszechniejszy sposób ich wykorzystania, tj. na cele rolnicze. Duża część ankietowanych wskazuje na wykorzystanie osadów w kompostowniach. W mniejszym zakresie wskazywane są także inne procesy odzysku, w tym przede wszystkim termiczne przekształcanie. Stosunkowo niewielka część osadów jest wykorzystywana na cele rekultywacji.

Zagospodarowanie osadów ściekowych

■ cele rolnicze ■ kompostowanie
■ rekultywacja ■ inne procesy odzysku

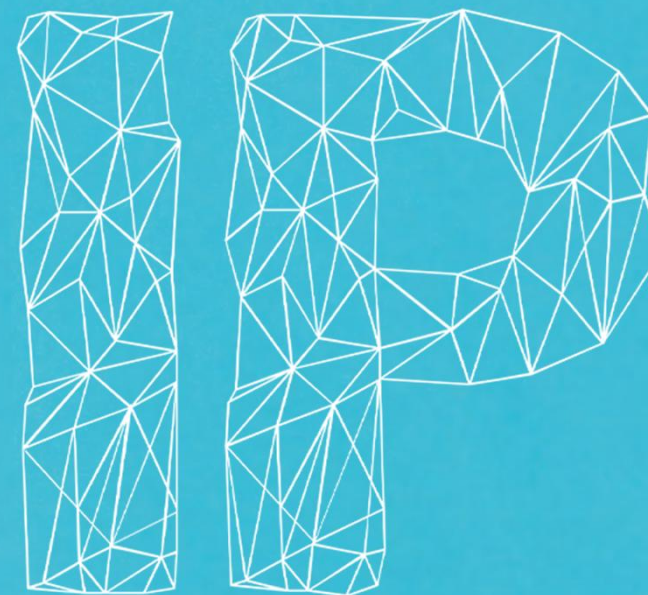
ŚCIEKI PRZEMYSŁOWE

- Zróżnicowanie pod względem pochodzenia z różnych gałęzi przemysłu, co musi być odpowiednio uwzględnione poprzez różne metody oczyszczania.
- Główne źródła: przemysł spożywczy i chemiczny.
- Ankiety wykazały także istnienie składowisk odpadów, z których odcieki mogą powodować zanieczyszczenia wód powierzchniowych i podziemnych - odpowiedź wskazana przez 30% ankietowanych podmiotów. W około połowie przypadków na składowiskach tych znajdowały się substancje szczególnie szkodliwe dla środowiska wodnego, które potencjalnie mogą w ten sposób przedostawać się do środowiska.

ASPEKTY PRAWNO-ORGANIZACYJNE

Aspekty te nie stanowiły przedmiotu szczegółowych pytań zadawanych podmiotom w badaniu ankietowym. Ankietowane jednostki wskazywały w pytaniu ogólnym na istotność prawidłowego funkcjonowania organów oraz spójność przepisów prawa.

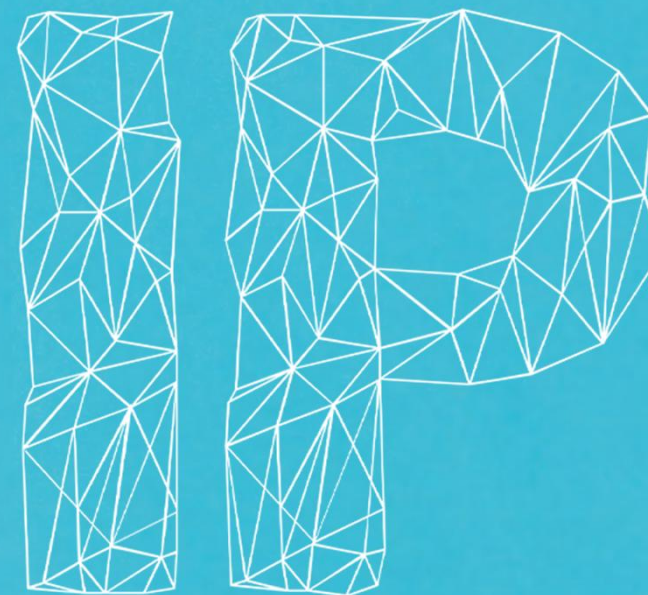
dr Marcin Pchalek – CDM Smith Sp. z o.o.

Projekt „Opracowanie II aktualizacji planów gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy wraz z dokumentami planistycznymi stanowiącymi podstawę do ich opracowania”, Nr Projektu: POIS.02.01.00-00-0016/16

ASPEKTY EKONOMICZNE I FINANSOWE

mgr Piotr Rak – CDM Smith Sp. z o.o.

WNIOSKI Z PRZEPROWADZONEGO BADANIA ANKIETOWEGO

- Instytucje potwierdzają, że problemy ekonomiczno-finansowe są istotne (przykładem są Dyrekcje Lasów Państwowych, RZGW czy zarządy zlewni, które zwracają uwagę na niewystarczające środki na inwestycje w gospodarce wodnej, jak i powiększające się koszty utrzymania obiektów istniejących).
- Źródłem finansowania większości inwestycji są środki własne instytucji. Część ankietowanych sugeruje również stosowanie środków z UE, jak i pożyczek z Banku Światowego (RZGW), finansowanie z narodowego i wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej.
- W opinii niektórych instytucji dostępność środków na gospodarke wodną jest zmniejszana kosztem innych dziedzin ochrony środowiska.

- Straty w dostawie wody w przedsiębiorstwach wodno-kanalizacyjnych:
  - w większości posiadają straty w dostawie wody na poziomie ponad 10%
  - 1/3 respondentów wskazuje na straty poniżej 10%
  - 7% przedsiębiorstw wskazuje na straty w wysokości ponad 25%
- Awaryjność sieci wodociągowej powoduje również powstanie kosztów po stronie przedsiębiorstw, na zróżnicowanym poziomie.
- Przedsiębiorstwa w większości nie potrafiły określić poziomu środków inwestycyjnych jakie musiałyby ponieść w celu minimalizacji strat do poziomu tzw. naturalnego. Przy czym można stwierdzić, że żadne z przedsiębiorstw nie planuje podejmowania działań w tym zakresie do 2027 roku.
1/3 planuje inwestycje w zakresie poprawy efektywności sprzedaży wody. Większość działań inwestycyjnych będzie finansowane ze źródeł własnych.

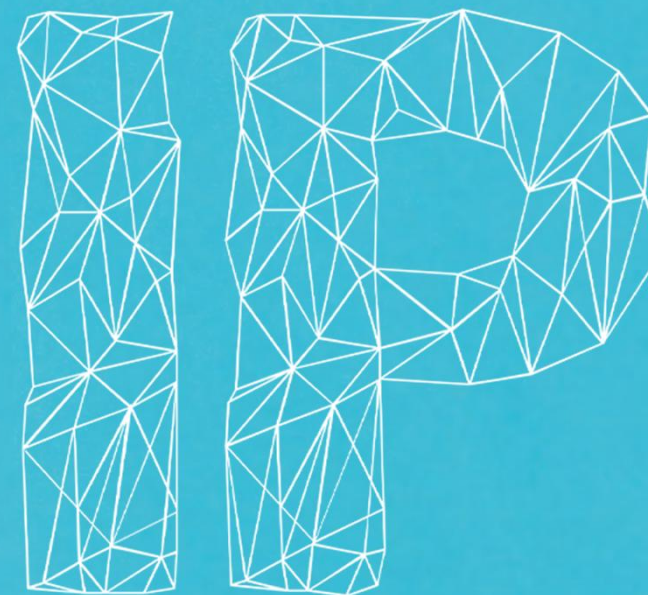

Projekt „Opracowanie II aktualizacji planów gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy wraz z dokumentami planistycznymi stanowiącymi podstawę do ich opracowania”, Nr Projektu: POIS.02.01.00-00-0016/16

ZMIANY MORFOLOGICZNE WÓD POWIERZCHNIOWYCH

dr Paweł Prus – CDM Smith Sp. z o.o.

NAJWAŻNIEJSZE ZAGADNIENIA WSKAZANE W ODPOWIEDZIACH PRZEZ POSZCZEGÓLNE GRUPY RESPONDENTÓW

- **W grupie 1 (RDLP)** odpowiedzi wskazują na wzrost liczby powstających zbiorników małej retencji (z 4% odpowiedzi w 2016 r do 12% odpowiedzi w roku 2019), co przekłada się z jednej strony na poprawę stanu ilościowego wód, z drugiej strony jednak zwiększa liczbę przegród poprzecznych na ciekach i obniża wskaźniki stanu hydromorfologicznego.
- Większość urządzeń małej retencji jest budowana na małych dopływach czy rowach melioracyjnych, na co wskazują odpowiedzi na pytanie o liczbę powstałych budowli piętrzących bez przepławek dla ryb na ciekach istotnych JCWP (tylko 1% respondentów wskazało powstanie takich budowli). Należy jednak zwrócić uwagę, że ok. 22% wskazało na brak danych w tym zakresie, co może powodować niedoszacowanie skali problemu.

- **W grupie 2 (Organizacje pozarządowe – NGO)** odnotowano skrajnie niski zwrot ankiet (1 respondent: Związek Miast i Gmin Nadnoteckich), co uniemożliwia formułowanie ogólnych wniosków na podstawie wyników ankietyzacji. Należy jednak zaznaczyć, że respondent również wskazał na narastający problem suszy oraz na potencjalny negatywny wpływ tego zjawiska na obszary Natura 2000 (Dolina Noteci, Nadnoteckie Łęgi), w tym na warunki hydromorfologiczne w rzekach.

W grupie 3 (Okręgi Polskiego Związku Wędkarskiego – PZW) uzyskano 6 odpowiedzi (zwrot ankiet 14%). Oprócz wskazanych wyżej problemów ze stanem ilościowym wód respondenci odnieśli się m.in. od następujących zagadnień:

- 1) Występowanie oddziaływania prac utrzymaniowych na cieki istotne dla gospodarki rybackiej – odpowiedź twierdząca dla 17-50% respondentów w kolejnych latach (z tendencją do wzrostu w latach 2018, 2019). Wskazuje to na istotne i rosnące znaczenie oddziaływania prac utrzymaniowych na stan hydromorfologii rzek wykorzystywanych w gospodarce rybacko-wędkarskiej;
- 2) wszyscy respondenci (100%) wskazali na występowanie na użytkowanych przez nich wodach (rzeki istotne dla gospodarki rybackiej) przegród bez przepławek dla ryb. Liczbę takich przegród na wodach danego okręgu respondenci oszacowali na 5 do 62. Jest to zatem potwierdzenie wysokiej istotności problemu drożności migracyjnej rzek w kontekście prowadzenia racjonalnej gospodarki rybackiej i ochrony gatunków ryb, w tym dwuśrodowiskowych.

- 3) oddziaływanie prac utrzymaniowych, istniejących piętrzeń oraz prac hydrotechnicznych na stan hydromorfologiczny wód oraz na gospodarkę rybacką znajduje odbicie w odnotowanych przypadkach konfliktów lub sporów prawnych w jakie zaangażowane były okręgi PZW, jako użytkownicy rybacy:
- Odnotowano jeden przypadek konfliktu dotyczącego prac utrzymaniowych (sprawa kontynuowana w kolejnych latach),
  - Odnotowano rocznie od 3 do 6 konfliktów dotyczących użytkowania piętrzeń, przy czym ich liczba wzrastała w latach 2018, 2019.,
  - W latach 2018 i 2019 wystąpiły również po 2 konflikty na tle robót hydrotechnicznych.
  - W każdym kolejnym roku od 2016 do 2019 odnotowano też po 2-3 konflikty związane ogólnie z gospodarowaniem wodami.

W grupie 7 (RZGW) wskazano na przypadki konfliktów dotyczących stanu morfologicznego rzek:

- 6 przypadków konfliktu dotyczącego prac utrzymaniowych (1-2 przypadki w kolejnych latach),
- rocznie od 3 do 4 konfliktów dotyczących użytkowania piętrzeń, przy czym ich liczba była najwyższa w 2019 r.,
- w latach 2017 i 2019 wystąpiły również 1-2 konflikty na tle robót hydrotechnicznych.

Zwraca uwagę zdecydowana przewaga respondentów (87%) deklarujących stosowanie zasad dobrych praktyk w utrzymaniu rzek podczas realizacji prac utrzymaniowych. Wskazywano na zasady dobrych praktyk zwarte w Planach Utrzymania Wód oraz opracowaniach zrealizowanych na zlecenie MGMiŻŚ.

Na uwagę zasługuje też deklarowany przez większość respondentów (87%) brak budowy nowych piętrzeń nie wyposażonych w przepławki dla ryb – odnotowano tylko jedną odpowiedź wskazującą na powstanie takiej przegrody migracyjnej.

Projekt „Opracowanie II aktualizacji planów gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy wraz z dokumentami planistycznymi stanowiącymi podstawę do ich opracowania”, Nr Projektu: POIS.02.01.00-00-0016/16

W grupie 8 (Zarządy Zlewni - ZZ)

w większości ZZ wykonywano wszystkie przewidziane ustawą Prawo wodne kategorie prac utrzymaniowych:

- Wykaszenie roślin z brzegów i dna – 100%
- Usuwanie roślin korzeniących w dnie – 92%
- Usuwanie drzew i krzewów – 85%
- Usuwanie przeszkód naturalnych i antropogenicznych – 77%
- Zasypywanie wyrw w brzegach i dnie – 81%
- Usuwanie zatorów, odmulanie – 81%
- Remont urządzeń hydrotechnicznych – 81%
- Usuwanie tam lub zasypywanie nor bobrów – 88%

- Mniejszy udział respondentów wskazujących na prowadzenie prac utrzymaniowych w latach 2016-2017 niż w latach 2018, 2019 wynika raczej z dostępności danych archiwalnych i zmian organizacyjnych związanych z nowelizacją ustawy Prawo Wodne, niż z rzeczywistej mniejszej liczby prac.
- 96% respondentów wskazało przy tym na stosowanie zasad dobrych praktyk w utrzymaniu rzek
- Ponadto 81% odpowiedzi wskazywało na brak budowy na rzekach piętrzeń bez przepławek, jednak równocześnie 92% ZZ raportowało istnienie takich piętrzeń, stanowiących bariery migracyjne dla ichtiofauny na ich terenie (8% wskazało na brak takich przegród).

- Należy zwrócić uwagę, że wśród respondentów z wymienionych grup problemy zmian morfologicznych były częściej wskazywane jako istotne dla gospodarki wodnej (1 RDLP – 14%; 3 Okręgi PZW – **50%**; 7 RZGW – 25%; 8 ZZ – 15%) niż średnio wśród wszystkich podmiotów ankietowanych (8%).
- Wskazuje to na zrozumienie strukturalnych i funkcjonalnych powiązań pomiędzy stanem morfologicznym rzek i potoków, a skutkami innych niekorzystnych zjawisk, w szczególności złego stanu ilościowego wód i suszy, wskazywanych jako kluczowy problem gospodarki wodnej przez niemal wszystkie ankietowane podmioty.

Projekt „Opracowanie II aktualizacji planów gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy wraz z dokumentami planistycznymi stanowiącymi podstawę do ich opracowania”, Nr Projektu: POIS.02.01.00-00-0016/16

Dziękuję za uwagę

